

Професор Атанас Василев, човек на науката и свободния дух

Professor Atanas Vassilev, a Man of Science
and the Freedom of Mind

проф. д-р Валери Димитров
доц. д-р Константин Танев

Обикновено научните занимания и университетското поприще съдържат по дефиниция в основата на характерната си етическа конструкция свободата на мисленето и изследователските търсения. Далеч не всички обаче, които се занимават с такава дейност, притежават достатъчна морална устойчивост и смелост да отстояват тези принципи. Професор Атанас Василев съчета в своя житейски и творчески път реалното им осъществяване с дълбокото уважение към постиженията на науката, усета си към новото и верността към правната традиция.

Той принадлежи към поколението изследователи на трудовото право, работили в края на XX и началото XXI в. Атанас Василев се формира под ръководството на учени и преподаватели, свързани с характерния за периода модерен нормативен прочит на позитивното разбиране за правния метод. Неговите собствени разработки стъпват на разбирането за систематичния строеж на научното познание и в този контекст се фокусират от самото начало върху трудовоправни теми, стоящи близо до общата цивилистична интерпретация. Това личи още в неговата дисертация, защитена в Правния институт към БАН – **Ограничена имуществена отговорност на работника или служителя**, 1986, БАН (с рецензенти Кр. Милованов и В. Мръчков). Именно формите

и обемът на отговорността, характеристиките на субектите на трудовото право и същността на трудовия договор стоят според разбиранията на професор Василев сред елементите, които определят спецификата на трудовото право, но освен това са и систематичен мост към общата гражданскоправна тематика. Подобно заключение прави и професор Васил Мръчков в словото си в неговата памет. Атанас Василев познава дълбоко и борави умело с българската и чуждестранната научна литература, като ползва свободно публикации както на български, така и на немски, английски и руски език. По-късните му монографически съчинения (**Осъществяване на ограничената имуществена отговорност на работника**. София: Изг. БАН, 1990, **Обезщетения по трудовото правоотношение**. София: Сиби, 1997, **Имуществена отговорност на работодателя за вреди от трудова злополука и професионално заболяване**. София: Интерюс, 1997) също подчертават тези заключения.

Професорът оставя и дълбока следа като преподавател и автор на учебна литература, която, разбира се, не може да бъде откъсната от задълбочените научни занимания, особено що се отнася до учебниците. Атанас Василев попада в тази традиционна линия от изследователи, основно принадлежащи на юридическите школи, които виждат в учебниците не само помагало за студентите, но и продукт на новостите в науката и пряк инструмент в правоприлагането. Стародавна традиция, тръгнала още от класическата римска юриспруденция. Тук специално място трябва да бъде отделено на често цитираното **Трудово право**. Бургас: БСУ, 1997. Спомените на неговите ученици го представят не само като автор, но и като обичан преподавател и дори житейски съветник, както подчертава доцент Райна Койчева в своето слово в неговата памет, произнесено на 06.11.2020 г. Независимо от изтеклото време някогашните негови студенти имат живи и незабравими спомени от първите години на преподаването му в Юридическия факултет на Софийския университет. Изключително енергичен, с поразителна ерудиция, с готовност да отговаря и на най-провокативните и остри въпроси той завладява студентската аудитория и я приобщава към най-високите постижения на трудовоправната теория и практика.

Човек, учен и преподавател, изцяло отдаден на благородната кауза на преподаването и научното изследване!

Това представя личността на професор Василев в пълнотата на класическия образ на правник, носещ дълбочината на научното познание и житейския опит. Тук трябва да бъде отбелязано и активното му сътрудничество с научни и образователни институции освен СУ като БАН, УНСС, БСУ, ЮЗУ, което доказва отстояването на възгледа му, че правното познание не може да се развива, като израства само от един корен, защото за него е жизненоважна ярката и откривена научна дискусия.

Професор Василев не остава затворен в чисто академичните занимания, а участва активно в обществения и политическия живот на България особено в сложния преходен период на отърсване от авторитарния, еднопартиен модел и изграждането на многопартийна демокрация. Той е съветник по социалната политика на президента на Република България (1990 – 1992 г.), народен представител в 39-ото Народно събрание; зам.-председател на Комисията по труда и социалната политика (2001 – 2005 г.), представител на България в Комитета по свобода на сдружаването към Международната организация на труда (2002 – 2005 г.).

Атанас Василев е женен два пъти, има три деца, а спомените на неговите приятели го представят като сърдечен човек, винаги готов за помощ и съвет.

СВЕТЛА МУ ПАМЕТ!